

Status og udvikling i fuglebestande i Danmark - 2019

Fuglebeskyttelsesdirektivets Artikel 12-rapportering

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 6. november 2019

Jesper Fredshavn¹, Rasmus Due Nielsen², Thomas Eske Holm², Knud N. Flensted³, Daniel Palm Eskildsen³

¹DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, AU

²Institut for Bioscience, AU

³Dansk Ornitologisk Forening BirdLife

Rekvirent:
Miljøstyrelsen
Antal sider: 5

Faglig kommentering:
Flemming Skov
Kvalitetssikring, centret:
Susanne Boutrup

AARHUS
UNIVERSITET

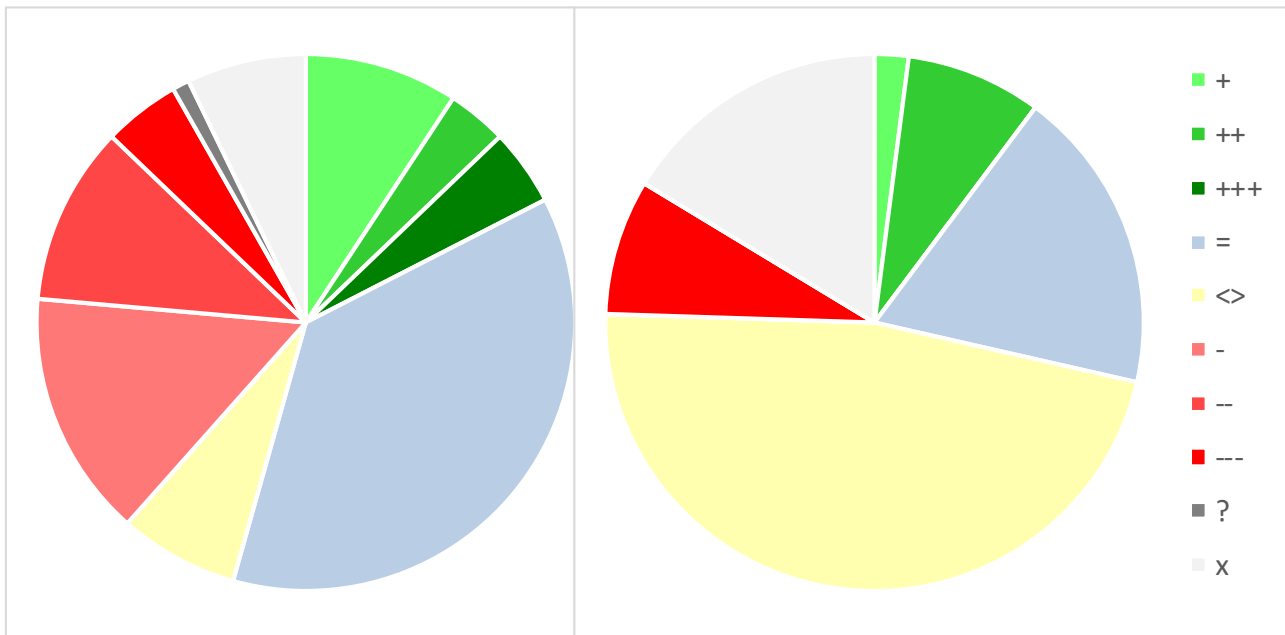
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Oversigt over Artikel 12-rapporteringen 2019

Det er anden gang Danmark fremsender en status for størrelse og udvikling af danske fuglebestande til EU-kommissionen, jf. fuglebeskyttelsesdirektivets Artikel 12. Første gang var i 2013. Dette notat giver et kort overblik over rapporteringen fremsendt i oktober 2019 for perioden 2013-2018. Miljøstyrelsen fremsender rapporteringen til EU-kommissionen som ansvarlig myndighed og DCE - Nationalt center for miljø og energi, AU bidrager med dataanalyser og fagligt grundlag. Dansk Ornitologisk Forening BirdLife (DOF) har bidraget med data og analyser for fuglebestande, der ikke indgår i det nationale overvågningsprogram, NOVANA. DCE har stået for den faglige kvalitetssikring af rapporteringen. Miljøstyrelsen har bidraget med oplysninger om områdeudpegning, forvaltningsindsats og fremtidige trusler. Fra starten har der været en tydelig rollefordeling i rapporteringen, hvor hver art og hvert felt i databasen entydigt er tilknyttet hver af de tre parter.

Artikel 12-rapporteringen er fra EU-kommissionen tilrettelagt, så der er store ligheder med det andet naturdirektiv, habitatdirektivets Artikel 17-rapportering for naturtyper og arter (Fredshavn m.fl. 2019). Rapporteringen er fremsendt til EU-kommissionen som en database, og tilgængelig på EU-kommissionens hjemmeside. Afrapporteringen af fuglearterne er landsdækkende og omhandler i alt 226 arter. I alt er foretaget 245 artsrapporteringer for 46 overvintrende arter, 196 ynglefuglearter og yderligere tre sporadiske arter, og dermed alle regelmæssigt forekommende danske arter på Fuglebeskyttelsesdirektivets lister.

Figur 1 a og b. Udviklingen i *perioden 2007-2018* for bestandsstørrelserne af 196 ynglefuglearter (a) og 49 trækfugle (b), vist som hhv stabil (=), fluktuerende (<>), 0-100 % fremgang (+), 100-500 % fremgang (++) , mere end 500 % fremgang (+++), 0-30 % tilbagegang (-), 30-50 % tilbagegang (--), 50-100 % tilbagegang (---) eller usikker (?) og ukendt (x).

Udviklingen i bestandsstørrelser i perioden 2007 til 2018

Figur 1a viser udviklingen i bestandsstørrelser i ynglefuglebestandene i den seneste 12 års periode (2007-2018). Heraf fremgår at 37 % af arterne har haft en stabil bestand i de seneste 12 år (=) og 7 % har haft fluktuerende bestandsstørrelser (<>). 18 % af arternes bestandsstørrelser har været i forskellige grader af fremgang:

- 9 %: Lysegrøn, 0-100 % fremgang (+)
- 4 %: Mellemgrøn, 100-500 % fremgang (++)
- 5 %: Mørkegrøn, >500 % fremgang (+++)

Og tilsvarende har 31 % af arterne haft tilbagegang:

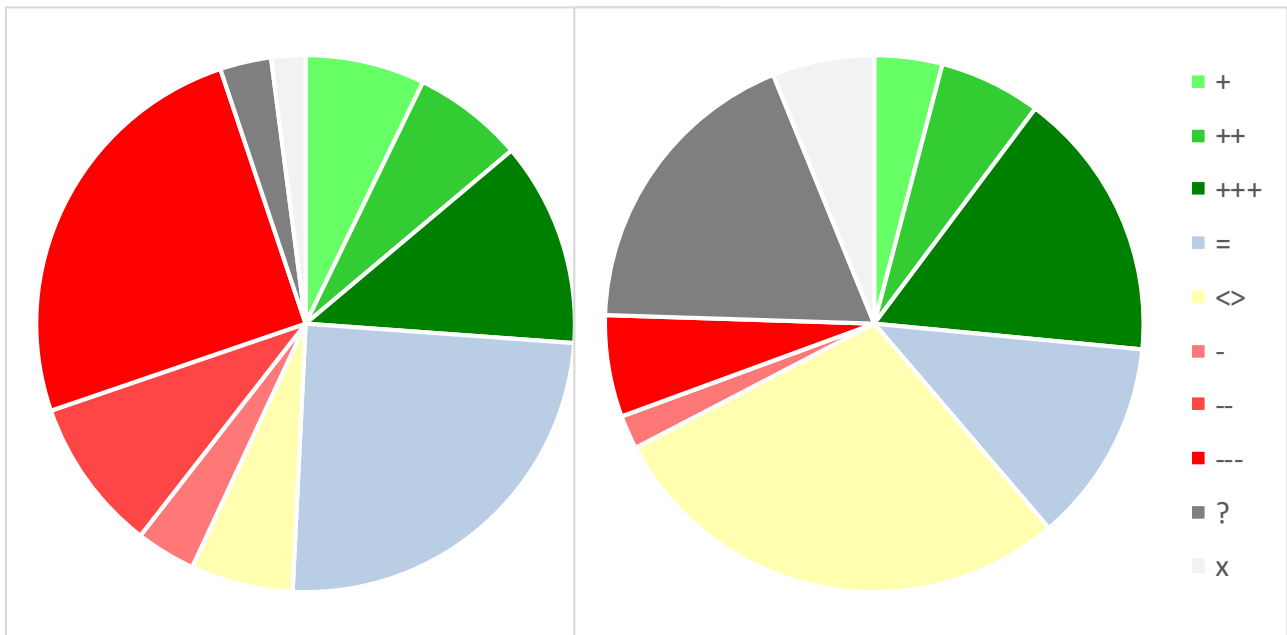
- 15 %: Lyserød, 0-30 % tilbagegang (-)
- 11 %: Mellemrød, 30-50 % tilbagegang (--)
- 5 %: Mørkerød, 50-100 % tilbagegang (---)

8 % af arterne har ukendt eller usikker udvikling.

Figur 1b viser udviklingen i bestandsstørrelser i trækfuglebestandene i samme periode. 18 % af trækfuglene har haft en stabil bestand (=) og hele 47 % har haft fluktuerende bestandsstørrelser (<>). 10 % af arternes bestandsstørrelser har været i forskellige grader af fremgang:

- 2 %: Lysegrøn, 0-100 % fremgang i bestandsstørrelse
- 8 %: Mellemgrøn, 100-500 % fremgang i bestandsstørrelse
- 0 %: Mørkegrøn, >500 % fremgang i bestandsstørrelse

Tilsvarende har 8 % af arterne haft en tilbagegang og alle på mere end 50 %. 16 % af arterne har ukendt udvikling i perioden.

Figur 2 a og b. Udviklingen i *perioden 1980-2018* for bestandsstørrelserne af 196 ynglefuglearter (a) og 49 trækfugle (b), vist som hhv stabil (=), fluktuerende (<>), 0-100 % fremgang (+), 100-500 % fremgang (++) , mere end 500 % fremgang (+++), 0-30 % tilbagegang (-), 30-50 % tilbagegang (--), 50-100 % tilbagegang (---) eller usikker (?) og ukendt (x).

Udviklingen i bestandsstørrelser i perioden 1980 til 2018

Figur 2a viser udviklingen i bestandsstørrelser i ynglefuglebestandene siden 1980, altså i en næsten 40 år lang periode. 25 % af arterne har haft en stabil udvikling (=) og 6 % har haft en fluktuerende udvikling (<>). 26 % af arternes bestandsstørrelser har været i forskellige grader af fremgang:

- 7 %: Lysegrøn, 0-100 % fremgang i bestandsstørrelse
- 7 %: Mellemgrøn, 100-500 % fremgang i bestandsstørrelse
- 12 %: Mørkegrøn, >500 % fremgang i bestandsstørrelse

Og tilsvarende har 38 % af arterne haft tilbagegang:

- 4 %: Lyserød, 0-30 % tilbagegang i bestandsstørrelse
- 9 %: Mellemrød, 30-50 % tilbagegang i bestandsstørrelse
- 25 %: Mørkerød, 50-100 % tilbagegang i bestandsstørrelse

5 % af arterne har ukendt eller usikker udvikling i den lange periode.

Figur 2b viser udviklingen i bestandsstørrelser i trækfuglebestandene i den lange periode fra 1980-2018. Heraf fremgår at 12 % af arterne har haft en stabil udvikling (=) og 29 % har haft en fluktuerende udvikling (<>). 26 % af arternes bestandsstørrelser har været i forskellige grader af fremgang:

- 4 %: Lysegrøn, 0-100 % fremgang (+)
- 6 %: Mellemgrøn, 100-500 % fremgang (++)
- 16 %: Mørkegrøn, >500 % fremgang (+++)

Og tilsvarende har 8 % af arterne haft tilbagegang:

- 2 %: Lyserød, 0-30 % tilbagegang i bestandsstørrelse
- 0 %: Mellemrød, 30-50 % tilbagegang i bestandsstørrelse
- 6 %: Mørkerød, 50-100 % tilbagegang i bestandsstørrelse

24 % af arterne har ukendt eller usikker udvikling i den lange periode.

Udviklingen i ynglefuglenes udbredelse

Foruden bestandenes status og udvikling indeholder rapporteringen en oversigt over frem- og tilbagegang i arternes udbredelse. Heraf fremgår at for ca en tredjedel af ynglefuglene har deres udbredelse har været stabil, en tredjedel har haft fremgang og en tredjedel tilbagegang i udbredelse i den seneste 12 års periode. I den lange periode fra 1980-2018 har halvdelen af ynglefuglene haft fremgang i udbredelse og ca en fjerdedel har haft tilbagegang, mens den sidste fjerdedel har haft en stabil udbredelse.

Videnskabelig rapportering

Detaljerne bag disse overordnede udviklinger og resten af det store materiale, der ligger bag rapporteringen vil blive bragt i en efterfølgende videnskabelig rapport fra DCE svarende til rapporteringen i 2013 (Pihl & Fredshavn 2015).

For arter der indgår i det nationale overvågningsprogram NOVANA, vil det faglige grundlag for vurderingerne blive tilgængelig på hjemmesiden www.novana.au.dk

Referencer

EU-kommissionen, 2016. Reporting under Article 12 of the Birds directive. Report format for the period 2013-2018, final version – November 2016.

EU-kommissionen, 2017. Reporting under Article 12 of the Birds directive. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018, final version – May 2017.

Fredshavn, J, Nygaard, B, Ejrnæs, R, Damgaard, C, Therkildsen, OR, Elmeros, M, Wind, P, Johansson, LS, Alnøe, AB, Dahl, K, Nielsen, EH, Pedersen, HB, Sveegaard, S, Galatius, A & Teilmann, J. 2019. Bevaringsstatus for naturtyper og arter – 2019. Habitatdirektivets Artikel 17-rapportering. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 52 s. Videnskabelig rapport fra DCE nr. 340, <http://dce2.au.dk/pub/SR340.pdf>

Pihl, S. & Fredshavn, J.R. 2015. Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark. Artikel 12 rapportering til Fuglebeskyttelsesdirektivet. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 44 s. - Videnskabelig rapport fra DCE nr. 176, <http://dce2.au.dk/pub/SR176.pdf>